

STATYCZNA OCENA PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ PRZEDSIĘBIORSTWA – UJĘCIE TEORETYCZNE

Andrzej Kuciński¹

Streszczenie

Utrzymanie płynności finansowej jest jednym z głównych celów stawianych w ramach krótkoterminowego zarządzania finansami przedsiębiorstwa. Ważność problemu podkreśla to, że zachowanie płynności finansowej w przedsiębiorstwie determinuje jego bieżące oraz przyszłe funkcjonowanie. Tym samym z punktu widzenia analizy i oceny płynności finansowej istotny jest jej pomiar.

W artykule przedstawiono szerzej jedno z ujęć płynności finansowej – płynność statyczną, której koncepcja opiera się na informacjach pochodzących z bilansu. Podejście to jest często wykorzystywane w analizie płynności finansowej pomimo wysuwanych zastrzeżeń w literaturze. W ramach opracowania, zgodnie z jego celem, przedstawiono różne ujęcia płynności finansowej, w tym ujęcie płynności statycznej oraz dokonano oceny wartości poznawczej statycznej analizy płynności finansowej przedsiębiorstwa.

Słowa kluczowe: analiza finansowa, płynność finansowa, wskaźniki płynności finansowej.

1. Wprowadzenie

Współczesne przedsiębiorstwa funkcjonujące w zmiennym otoczeniu rynkowym zmuszone są zachować płynność finansową. Płynność finansowa jest warunkiem istnienia przedsiębiorstwa, ale również jego rozwoju. Brak płynności finansowej oznacza z reguły dla przedsiębiorstwa problemy z terminowym regulowaniem zaciągniętych zobowiązań, dlatego też płynność finansowa odgrywa istotną rolę w budowaniu wiarygodności finansowej przedsiębiorstwa.

Problematyka płynności finansowej jest ważnym i wciąż aktualnym zagadnieniem, które obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa bez względu na rodzaj prowadzo-

¹ Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolski, Wydział Ekonomiczny/ Jacob of Paradise University in Gorzów Wielkopolski, Faculty of Economics, e-mail: akucinski@ajp.edu.pl.

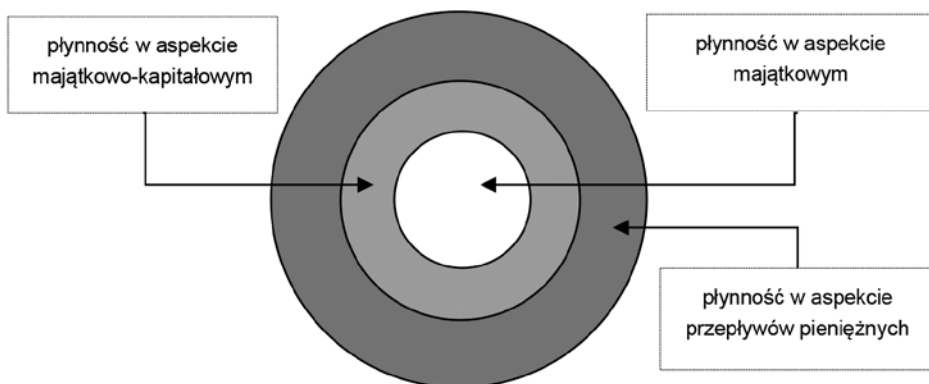
nej działalności czy poziom ich rozwoju. Wagę i znaczenie poruszanego problemu wyznacza hierarchia celów w ramach zarządzania finansami przedsiębiorstwa, albowiem jednym z podstawowych celów krótkoterminowego zarządzania finansami jest zapewnienie utrzymania płynności finansowej.

Z zagadnieniem płynności finansowej wiąże się nierozłącznie kwestia pomiaru i oceny zdolności przedsiębiorstwa do regulowania zobowiązań krótkoterminowych. W praktyce istnieją dwie metody pomiaru płynności finansowej, które ogólnie można podzielić na: metody statyczne oraz metody dynamiczne. Metodami częściej wykorzystywanymi są metody statyczne, na których skoncentrowano się w opracowaniu. Pomimo tego, że statyczne wskaźniki płynności finansowej są powszechnie wykorzystywane do pomiaru zdolności płatniczej przedsiębiorstwa, ze względu na łatwość wyznaczania mierników, to względem nich wysuwane są liczne zastrzeżenia, co uzasadnia podjęcie rozważań nad praktyczną ich przydatnością.

Celem artykułu jest przedstawienie różnych ujęć płynności finansowej oraz ocena wartości poznawczej statycznej analizy płynności finansowej przedsiębiorstwa. W artykule przyjęto następującą hipotezę badawczą, że statyczna analiza płynności finansowej nie pozwala na pełną ocenę zdolności płatniczej przedsiębiorstwa. Artykuł ma charakter teoretyczny i opiera się na metodzie badawczej, którą jest analiza literatury przedmiotu z zakresu analizy finansowej.

2. Płynność finansowa – różne ujęcia

Pojęcie płynności finansowej w literaturze ekonomicznej jest często używane niejednoznacznie, jej różny kontekst znaczeniowy potwierdza złożoność i wieloaspektowość zagadnienia. Najczęściej płynność finansową rozpatruje się w trzech jej podstawowych aspektach: majątkowym, majątkowo-kapitałowym oraz przepływów pieniężnych.

Rys. 1. Aspekty płynności finansowej

Źródło: opracowanie własne

Przedstawione na rys. 1 aspekty płynności finansowej odróżnia od siebie coraz szerszy zakres znaczeniowy płynności finansowej. Aspekt majątkowy postrzega płynność finansową w wąskim znaczeniu jako płynność aktywów, aspekt majątkowo-kapitałowy definiuje płynność finansową przez pryzmat majątku przedsiębiorstwa oraz zobowiązań krótkoterminowych, z kolei aspekt przepływów pieniężnych rozpatruje płynność finansową najszerszej jako zdolność do osiągnięcia strumieni pieniężnych, które pozwalają na terminowe regulowanie wymagalnych zobowiązań. Poniżej przedstawiono istotę poszczególnych aspektów płynności finansowej.

Płynność finansowa w ujęciu majątkowym rozumiana jest jako „zdolność aktywów do zamiany na środki pieniężne w jak najkrótszym czasie i bez utraty wartości” (Wędzki 2003, s. 33). W tym znaczeniu płynność finansowa wiąże się ze strukturą bilansu, podziałem majątku na trwałe i obrotowe, z zasadami grupowania składników majątku według kryterium łatwości ich zamiany na środki pieniężne. Należy zgodzić się z tym, że jeżeli w strukturze aktywów danego przedsiębiorstwa przeważają zasoby o wysokim stopniu płynności (aktywa obrotowe), wówczas przedsiębiorstwo takie charakteryzuje się wyższą płynnością finansową w stosunku do przedsiębiorstwa, którego struktura zdominowana jest przez zasoby o niskim stopniu płynności (aktywa trwałe). Zatem wykorzystywane w procesie gospodarowania składniki majątkowe o różnym poziomie ich płynności determinują zdolność przedsiębiorstwa do zamiany aktywów na środki pieniężne.

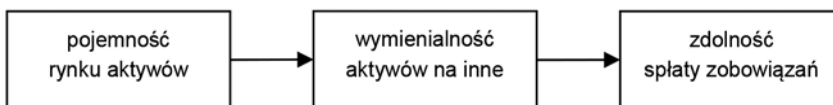
Płynność finansowa w aspekcie majątkowo-kapitałowym to „zdolność przedsiębiorstwa do terminowego regulowania zobowiązań krótkoterminowych” (Kusak 2006, s. 9). Jest to najbardziej powszechne rozumienie płynności finansowej. Przedsiębiorstwo posiada płynność finansową wówczas, gdy „podmiot gospodarczy jest w stanie w sposób trwały i bez żadnych przeszkód, na bieżąco regulować wszystkie swoje wymagalne zobowiązania krótkoterminowe” (Śniezek 1999, s. 5). Zgodnie z tym ujęciem płynność finansową w przedsiębiorstwie tworzy relacja określonych składników majątkowych i przypadających do zapłaty zobowiązań, przy czym zasoby majątkowe traktowane są jako zabezpieczenie terminowej spłaty zobowiązań (Bednarski, Waśniewski 1996, s. 332; Wędzki 2003, s. 33). Inni autorzy słusznie podkreślają, że płynność finansową w aspekcie majątkowo-kapitałowym wyznaczają nie tylko płynne aktywa obrotowe, ale również wielkość krótkoterminowego zadłużenia lub też stopień wymagalności aktualnych zobowiązań (Jerzemska 2004, s. 135; Cicirko T 2010, s. 13). W ramach tego ujęcia zauważalny jest związek między zdolnością płatniczą przedsiębiorstwa a płynnością posiadanego majątku. Im przedsiębiorstwo w większym stopniu dysponuje składnikami majątkowymi o wysokim stopniu ich płynności, tym większą wykazuje zdolność do spłaty wymagalnych zobowiązań, i odwrotnie im mniejsza płynność aktywów, tym gorsza zdolność płatnicza przedsiębiorstwa.

Zgodnie z trzecim podejściem płynność finansowa to „zdolność przedsiębiorstwa do osiągnięcia przepływów pieniężnych umożliwiających regulowanie wyma-

galnych zobowiązań i pokrywanie niespodziewanych wydatków gotówkowych” (Wędzki 2003, s. 34). Autorzy definiujący płynność finansową w tym nurcie trafnie podkreślają, że płynność finansową nie wyznaczają zgromadzone płynne aktywa gwarantujące spłatę zobowiązań, lecz zdolność przedsiębiorstwa do generowania strumieni pieniężnych pozwalających pokryć wydatki, ich zsynchronizowanie w czasie (Kusak 2006, s. 11, Bednarski, Waśniewski 1996, s. 333; Śnieżek 1999, s. 5).

Przedstawione trzy aspekty płynności finansowej ujmują istotę płynności finansowej w odmienny sposób. Pierwsze podejście rozpatruje płynność finansową przedsiębiorstwa w kontekście struktury posiadanego majątku, z kolei drugie przez pryzmat zabezpieczenia majątkowego. Dwa pierwsze podejścia łączy statyczne ujęcie płynności finansowej, które rozpatruje zdolność płatniczą przedsiębiorstwa na określony moment, najczęściej na dzień bilansowy. Jest to zasadniczy mankament tego podejścia, albowiem analiza oraz ocena płynności finansowej dokonywana jest na podstawie informacji pochodzących ze sprawozdawczości finansowej – bilansu, który prezentuje dane finansowe na ściśle określony moment, co może prowadzić do błędnych wniosków. Krytyka statycznego podejścia zaowocowała powstaniem koncepcji, która w analizie i ocenie płynności finansowej wykorzystuje rachunek przepływów pieniężnych. Zgodnie z dynamicznym ujęciem płynności finansowej podstawą oceny są „nie tylko skutki pieniężne, które wynikają z już istniejących w danym momencie aktywów i zobowiązań, ale także te, które dopiero wystąpią w związku z realizowanymi procesami gospodarczymi i finansowymi” (Kusak 2006, s. 11).

W literaturze ekonomicznej można odnaleźć inne ujęcia płynności finansowej, które uwypuklają niedoskonałość statycznego ujęcia płynności finansowej, albo zwracają uwagę na inne czynniki kształtujące płynność w przedsiębiorstwie. I tak płynność finansowa może być rozpatrywana przez pryzmat pewnej ciągłości zdarzeń, powiązań, zależności. Zgodnie z relacją przedstawioną na rys. 2 można stwierdzić, że płynność finansowa przedsiębiorstwa uzależniona jest od płynności jego aktywów oraz pojemności rynku, na którym są one sprzedawane. Tym samym zdolność do spłaty zobowiązań jest uzależniona od pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa, która z kolei wyznacza możliwości upłynnienia aktywów przedsiębiorstwa na rynku (Michalski 2010, s. 39).

Rys. 2. Powiązania między trzema przejawami płynności finansowej

Źródło: Michalski 2004, s. 66

Płynność finansowa może być również rozpatrywana jako płynność płatnicza (aktualna), płynność strukturalna oraz płynność potencjalna (utajniona). Zgodnie z tym podziałem przez płynność płatniczą rozumie się pewien zasób środków pie-

niężnych, który pozwala na każdorazową spłatę zobowiązań przedsiębiorstwa w terminie ich wymagalności. Płynność strukturalna odnosi się do łatwości zamiany poszczególnych składników majątkowych przedsiębiorstwa na środki pieniężne. Płynność ukryta definiowana jest jako zdolność przedsiębiorstwa do pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania. W obliczu braku własnych zasobów pieniężnych lub też możliwości upłynnienia posiadanych aktywów przedsiębiorstwo zachowuje płynność finansową posiadając zdolność do pozyskania zewnętrznych źródeł finansowych, zarówno obcych jak i własnych. To pozwala przedsiębiorstwu terminowo regulować zobowiązania w pełnej wysokości i swobodnie dokonywać zakupów na rynku (Gos 2004, s. 28; Kreczmańska-Gogol 2015, s. 30–32).

W literaturze funkcjonuje także pojęcie płynności naturalnej (źródłowej) oraz sztucznej (wyprowadzanej). Pierwszy przypadek płynności dotyczy sytuacji, kiedy składniki majątkowe uczestniczące w procesie tworzenia i obiegu produktu, przechodzą przez różne jego etapy, by na jego końcu zostać upłynnione, tak jak ma to miejsce w normalnym cyklu gospodarczym. Z kolei płynność sztuczna odnosi się do sytuacji, kiedy dochodzi do upłynnienia aktywów przedsiębiorstwa przed zakończeniem pełnego procesu gospodarczego (Bednarski, Waśniewski 1996, s. 331).

Z punktu widzenia kryterium czasu płynność finansową możemy podzielić na krótkoterminową oraz długoterminową. Płynność krótkoterminowa to zdolność do terminowego regulowania zobowiązań krótkoterminowych, gdzie jak już wcześniej zaznaczono warunkiem tak rozumianej płynności finansowej jest posiadanie płynnych aktywów, które można względnie szybko zamienić na gotówkę, a następnie wykorzystać do uregulowania wymagalnych zobowiązań. Przedsiębiorstwo może również charakteryzować się płynnością długoterminową rozumianą jako wypłacalność, która z kolei określana jest w literaturze równowagą dochodową (Sierpińska, Jachna 2004, s. 145–146). Przedsiębiorstwo wypłacalne to takie, które jest zdolne regulować w terminie wszystkie zobowiązania, zaś zachowanie tej zdolności warunkuje funkcjonowanie jednostki w długim okresie. Stąd równowaga dochodowa to sytuacja, gdzie dla przyjętego horyzontu czasu przychody pieniężne przewyższają łączne wymagane zobowiązania pieniężne. Przesłanka wypłacalności oraz jednocześnie płynności finansowej zostanie spełniona wówczas, kiedy obok równowagi dochodowej nastąpi synchronizacja terminów wpływów i wydatków gotówkowych dla przyjętego okresu (Wojciechowska 2001, s. 17–18).

W opinii autora, niezależnie od sposobu definiowania płynności finansowej, przedstawianych jej ujęć, zachowanie płynności finansowej jest niezbędne do tego, aby zapewnić ciągłość procesów zachodzących w przedsiębiorstwie oraz jego rozwoju. Na gruncie dokonanych rozważań należy podkreślić, że płynność finansową przedsiębiorstwa determinuje przede wszystkim niezależność finansowa, elastyczność finansowa, swoboda zawierania transakcji na rynku.

3. Statyczny wymiar płynności finansowej

Posiadanie płynności finansowej jest bardzo ważne, albowiem wyznacza ona warunki dla bieżącego funkcjonowania przedsiębiorstwa oraz dalszego jego trwania. Płynność finansowa bez wątpienia stanowi ważny obszar oceny standingu finansowego przedsiębiorstwa. Problemy związane z płynnością finansową bezpośrednio przekładają się na gorszą ocenę kondycji finansowej oraz wzrost ryzyka finansowego przedsiębiorstwa.

W celu bieżącego monitoringu poziomu płynności finansowej niezbędny jest jej pomiar, który najczęściej dokonywany jest przez pryzmat wskaźników statycznych. Do podstawowych wskaźników statycznej oceny płynności finansowej przedsiębiorstwa należą: wskaźnik bieżącej płynności, wskaźnik płynności szybkiej oraz wskaźnik płynności gotówkowej.

Wskaźniki statyczne płynności finansowej opierają się na danych pochodzących z bilansu i oceniają płynność na konkretny moment bilansowy. Jest to zasadniczy mankament, jaki wysuwany jest w stosunku do tego sposobu pomiaru płynności finansowej. Z drugiej strony łatwość wyznaczenia oraz prosta konstrukcja wskaźników zapewnia niezależność wyniku pomiaru od rozmiarów przedsiębiorstwa, co przemawia za ich stosowaniem.

Wskaźniki płynności finansowej należą do grupy wskaźników, które można określić mianem nominant. Przypisane wartości normatywne dla wskaźników płynności finansowej wskazują, że ich poziom powinien mieścić się w określonym przedziale wartości (Kopiński, 2011, s. 60–61), aczkolwiek różne wartości normatywne dla statycznych wskaźników płynności finansowej, brak zgodności co do przedziałów wartości wskaźników prezentowanych w literaturze, zmuszają do krytycznego podejścia w zakresie ich interpretacji oraz praktycznego zastosowania.

Statyczny pomiar płynności finansowej odnosi się do relacji między majątkiem obrotowym a bieżącymi zobowiązaniami, tym samym poszczególne poziomy (stopnie) płynności finansowej wyznaczone są przez coraz to płynniejsze aktywa obrotowe. Przedstawiona na rys. 3 gradacja statycznych wskaźników płynności finansowej wskazuje, że im węższy zakres rozpatrywanej płynności finansowej, tym stopień pokrycia zobowiązań krótkoterminowych przez płynne aktywa jest coraz mniejszy. W związku z tym wskaźnik bieżącej płynności rozpatruje płynność finansową w szerokim ujęciu jako relację aktywów obrotowych do zobowiązań bieżących. Przyjmuje się, że wartość tego wskaźnika powinna zawierać się w przedziale, który wyznacza zadawalający poziom płynności finansowej w przedsiębiorstwie jako 1,2–2,0 (Sierpińska, Jachna, 2004, s. 147; Bednarski, 1999, s. 79). W literaturze nie ma zgody co do wartości normatywnych tego wskaźnika, stąd według innych badaczy wskaźnik bieżącej płynności finansowej powinien kształtować się na przykład w przedziale 1,5–2,0 (Nowak, 2002, s. 90; Zaleska, 2005, s. 65). Zdolność płatniczą przedsiębiorstwa wyznacza nadwyżka aktywów krótkoterminowych nad zobowiązaniami bieżącymi. Owa nadwyżka traktowana jest jako zabezpieczenie spłaty dla

istniejących zobowiązań, jednakże potencjalna zdolność do spłaty zobowiązań może w rzeczywistości znacznie odbiegać od tego co obrazuje wskaźnik. Obciążeniem dla wskaźnika są przede wszystkim zapasy. Tą niedoskonałość eliminuje wskaźnik płynności szybkiej, gdyż konstrukcja wskaźnika zakłada pomniejszenie aktywów krótkoterminowych o zapasy i rozliczenia międzyokresowe, a następnie ich przyrównanie do zobowiązań bieżących. Podobnie jak przy wskaźniku bieżącej płynności, tak i w przypadku wskaźnika płynności szybkiej nie ma zgody co do poziomu wskaźnika, i tak według niektórych autorów wskaźnik powinien kształtować się na poziomie 1,0–1,2 (Czekaj, Dresler, 2005, s. 212); według innych 1,2–1,5 (Nowak, 2002, s. 91). Najwyższy zakres płynności prezentuje wskaźnik płynności gotówkowej, który ilustruje poziom pokrycia zobowiązań bieżących środkami pieniężnymi. Nie istnieją czytelne kryteria, na podstawie których można by określić optymalne wartości normatywne tego wskaźnika, pomimo tego niektórzy autorzy określają przedział wskaźnika jako 0,05–0,35 (Nowak, 2002, s. 159). Wskaźnik ten często krytykowany jest w literaturze ze względu na jego niewielką przydatność praktyczną. Wskaźnik ten najczęściej rozpatruje się w ujęciu czysto technicznym, interpretując go jako zdolność do natychmiastowej spłaty zobowiązań, wskazując jednocześnie na brak potrzeby regulowania zobowiązań, których termin zapadalności jeszcze nie nastąpił. Jako zasadniczy argument podaje się często, że brak środków pieniężnych w przedsiębiorstwie nie musi oznaczać sytuacji kryzysowej w czasach dostępu do wysoko rozwiniętego rynku finansowego lub wraz z intensywnym rozwojem usług bankowych (Pomykalska, Pomykalski, 2007, s. 74).

Rys. 3. Gradacja wskaźników statycznej płynności finansowej

Źródło: Kuciński, 2016, s. 44

Statyczny obraz płynności finansowej uzupełnia analiza kapitału obrotowego netto (ang. *working capital*), gdzie poziom i struktura tego kapitału w dużym stopniu wpływa na ocenę zdolności płatniczej przedsiębiorstwa (Gołębiowski, Tłaczała,

2009, s. 87). Kapitał obrotowy netto jest przede wszystkim miarą stopnia płynności finansowej oraz marginesem bezpieczeństwa przed skutkami niepewności (Wędzki, 2001, s. 40).

W praktyce kapitał obrotowy netto może być wyznaczony w oparciu o dwie metody: majątkową oraz kapitałową, które w rezultacie dają ten sam wynik (Cicirko, 2010, s. 112). Podejście majątkowe określa jaka część aktywów bieżących nie została sfinansowana zobowiązaniami krótkoterminowymi, z kolei podejście kapitałowe wskazuje jaka część kapitału stałego finansowała majątek obrotowy (Sierpińska, Wędzki, 2001, s. 74). Niezależnie od zastosowanego podejścia przy wyznaczaniu kapitału obrotowego netto wyróżniamy dodatni, zerowy lub ujemny kapitał pracujący. Niski poziom kapitału obrotowego netto lub też ujemny jego charakter przekłada się na gorszą ocenę zdolności płatniczej oraz większe ryzyko utraty płynności finansowej, choć taki stan rzeczy może być typowy dla niektórych przedsiębiorstw, np. handlowych. Z kolei dodatni kapitał obrotowy netto w przedsiębiorstwie lub jego wzrost oznacza lepszą ocenę płynności finansowej oraz mniejsze ryzyko utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań (Kuciński, 2015, s. 138). W rzeczywistości interpretacja poziomu kapitału obrotowego netto jest o wiele trudniejsza od tej przedstawionej powyżej, albowiem poziom kapitału obrotowego netto uzależniony jest między innymi od specyfiki funkcjonowania przedsiębiorstwa, rodzaju prowadzonej działalności, branży, w której działa (Cicirko, 2010, s. 115).

W obliczu krytyki podejścia statycznego oraz formułowanych zastrzeżeń pod adresem statycznych miar płynności, ich konstrukcji, interpretacji, poniżej zebrano i przedstawiono uwagi prezentowane w literaturze, jak i te będące przemyśleniami autora. I tak należy stwierdzić, że:

- przyjęte przedziały normatywne wskaźników płynności statycznej nie uwzględniają zróżnicowania sektorowego, branżowego, specyfiki prowadzonej działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa, stąd ich mała przydatność w porównaniach międzyzakładowych (Skowronek-Mielczarek, Leszczyński, 2008, s. 214);
- ocena płynności finansowej przedsiębiorstwa nie może ograniczać się wyłącznie do porównań z wielkościami normatywnymi, lecz powinna być przeprowadzona przez pryzmat różnych czynników kształtujących płynność (płynność aktywów, struktura czasowa źródeł finansowania, polityka finansowa przedsiębiorstwa, długość cyklu operacyjnego), których pominięcie w analizie może prowadzić do błędnych wniosków (Sierpińska, Jachna, 2004, s. 147);
- konstrukcja wskaźników statycznej płynności finansowej nie zakłada gradacji poszczególnych składników aktywów obrotowych, na przykład wyrażonej za pomocą systemu wag, traktując wszystkie kategorie majątkowe przyjęte w liczniku wskaźników, że posiadają tę samą skalę płynności, mimo że w rzeczywistości jest ona różna, z kolei poziom zobowiązań bieżących jest niedoszacowany o część zobowiązań długoterminowych, których termin płatności przypada na

- okres najbliższych 12 miesięcy oraz nie uwzględnia tzw. zobowiązań pozabilansowych,
- przy wyznaczaniu wskaźników płynności nie uwzględnia się struktury czasowej należności i zobowiązań, ich jakości oraz wielkości zapotrzebowania na środki obrotowe (Maślanka 2008, s. 40),
 - przyjęte zasady wyceny poszczególnych składników aktywów i pasywów mogą zniekształcić lub wywierać istotny wpływ na poziom statycznych wskaźników płynności finansowej,
 - wskaźniki statycznej płynności finansowej bazują na danych historycznych, zatem ich wartość poznawcza ogranicza się często do pomiaru płynności finansowej w ujęciu historycznym (*ex post*), dla zapewnienia ciągłości działalności przedsiębiorstwa ważna jest również ocena płynności w ujęciu *ex ante*,
 - ocena statycznej płynności finansowej nie obejmuje informacji o możliwości wykorzystania finansowania zewnętrznego (np. otwarte linie kredytowe), które w krótkoterminowym zarządzaniu finansami przedsiębiorstwa odgrywają istotną rolę i wpływają na obraz płynności (Bednarski, Waśniewski 1996, s. 332),
 - statyczne wskaźniki płynności koncentrują się na próbie określenia potencjalnej zdolności płatniczej przedsiębiorstwa poprzez wskazanie poziomu pokrycia wymagalnych zobowiązań przez płynne aktywa, lecz w praktyce sprawność w zakresie regulowania zobowiązań w dużym stopniu uzależniona jest od przyszłych wpływów środków pieniężnych, a nie od stanu posiadanego majątku. Płynność finansową w przedsiębiorstwie wyznacza wzajemna synchronizacja strumieni wpływów i wypływów środków pieniężnych (Skowronek-Mielczarek, Leszczyński, 2008, s. 214),
 - wartość bezwzględna kapitału obrotowego netto nie pozwala na porównania międzyzakładowe, stąd konieczność wykorzystania wskaźników opierających się na konkretnych relacjach,
 - przyjęty poziom kapitału obrotowego netto w przedsiębiorstwie jest wyrazem wyboru między wysokim – niskim ryzykiem utraty płynności finansowej a słabymi – dobrymi wynikami finansowymi, choć ważne jest zarówno bezpieczeństwo finansowe jak i wzrost wartości przedsiębiorstwa.

Pewnego rodzaju remedium na powyższe problemy, które choć w części pozwalają wyeliminować niektóre niedoskonałości statycznego podejścia w analizie i ocenie płynności finansowej, w szczególności odnoszące się do przyjętych wielkości normatywnych statycznych wskaźników płynności, mogą być sektorowe wskaźniki finansowe opracowywane przez Komisję do spraw Analizy Finansowej Rady Naukowej SKwP we współpracy z Wywiadownią Gospodarczą InfoCredit lub wyznaczenie benchmarku, np. wskaźniki ustalone na bazie sprawozdań finansowych spółek notowanych na rynku publicznym.

4. Podsumowanie

Płynność finansowa z punktu widzenia każdego przedsiębiorstwa jest bardzo ważna. Niezależnie od ujęcia płynności finansowej jej posiadanie jest niezbędne, gdyż płynność finansowa warunkuje bieżące oraz przyszłe funkcjonowanie przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwo powinno w sposób ciągły monitorować płynność finansową i dbać o to, aby zachować trwałą zdolność do spłaty zobowiązań krótkoterminowych. Z punktu widzenia różnych interesariuszy ważne jest to czy przedsiębiorstwo reguluje swoje zobowiązania bieżące w sposób terminowy, bez opóźnień.

Przedstawione rozważania w artykule na temat różnych ujęć płynności finansowej miały na celu zwrócenie uwagi na złożoność i wieloaspektowość płynności finansowej. Z kolei wyeksponowane w artykule statyczne podejście do oceny płynności finansowej w przedsiębiorstwie stało się podstawą rozważań nad przydatnością tego podejścia w ocenie zdolności płatniczej przedsiębiorstwa.

Na podstawie przeprowadzonej krytycznej analizy literatury pozytywnie zweryfikowano postawioną hipotezę badawczą, że statyczna analiza płynności finansowej nie pozwala na pełną ocenę zdolności płatniczej przedsiębiorstwa. Ocena płynności finansowej na podstawie wielkości zasobowych pochodzących z bilansu powinna być jedynie wstępną oceną, a nie ostateczną diagnozą na temat posiadanej lub nieposiadanej zdolności do terminowej obsługi zadłużenia krótkoterminowego przez przedsiębiorstwo.

W literaturze poddaje się krytyce zarówno statyczne podejście do analizy i oceny płynności finansowej, jak i przyjęte miary pomiaru płynności finansowej. Podejście statyczne nie pozwala na precyzyjną ocenę płynności finansowej przedsiębiorstwa, gdyż płynność finansowa wyznaczana jest na podstawie wielkości pochodzących z bilansu ujmowanych na konkretny moment. Narzędzia pomiaru płynności przypisane do tego podejścia koncentrują się na diagnozie stanu finansowego w ujęciu retrospektywnym. Wysuwane zastrzeżenia względem statycznych wskaźników płynności finansowej nakazują ich ostrożne stosowanie oraz dużą powściągliwość w formułowaniu ostatecznych wniosków co do posiadanej zdolności płatniczej przez przedsiębiorstwo. Pomimo wskazywanych zastrzeżeń, statyczne ujęcie płynności finansowej może być podstawą dla dalszych pogłębionych analiz w tym zakresie.

Bibliografia

1. Bednarski L. (1999), *Analiza finansowa w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa.
2. Bednarski L., Waśniewski T. (red.) (1996), *Analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa.
3. Cicirko T. (red.) (2010) *Podstawy zarządzania płynnością finansów przedsiębiorstwa*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa.
4. Czekaj J., Dresler Z. (2005), *Zarządzanie finansami w przedsiębiorstwie – podstawy teorii*, PWN, Warszawa.

5. Gołębiowski G, Tłaczała A. (2009), *Analiza finansowa w teorii i w praktyce*, Difin, Warszawa.
6. Gos W. (2004), *Rachunek przepływów pieniężnych w świetle krajowego standardu rachunkowości*, Difin, Warszawa.
7. Jerzemowska M. (2004) *Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa.
8. Kopiński A. (2011), Elementy systemu kontrolno-ostrzegawczego w zarządzaniu finansami, *Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Ekonomia i Organizacja Gospodarki Żywnościowej*, nr 88, Warszawa.
9. Kreczmańska-Gigol K. (red.) (2015) *Płynność finansowa przedsiębiorstwa – istota, pomiar, zarządzanie*, Difin, Warszawa.
10. Kuciński A. (2015), *Wpływ strategii zarządzania kapitałem obrotowym netto na płynność finansową przedsiębiorstwa*, [w:] Z. Głodek, A. Kuciński (red. naukowa) *Wybrane aspekty z finansów i rynków finansowych*, Studia i Prace Wydziału Ekonomicznego nr 8, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski.
11. Kuciński A. (2016), *Zarządzanie płynnością finansową w przedsiębiorstwie*, *Przedsiębiorstwo & Finanse*, nr 1 (12), Białystok.
12. Kusak A. (2006), *Płynność finansowa: analiza i sterowanie*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
13. Maślanka T. (2008) *Przepływy pieniężne w zarządzaniu finansami przedsiębiorstw*, C.H. Beck, Warszawa.
14. Michalski G. (2004), *Definicja i znaczenie krótkoterminowej płynności finansowej*, [w:] W. Pluta (red.) *Zarządzanie finansami firm – teoria i praktyka*, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, nr 1042.
15. Michalski G. (2010), *Strategiczne zarządzanie płynnością finansową w przedsiębiorstwie*, CeDeWu, Warszawa.
16. Nowak M. (2002), *Ocena zdolności kredytowej i ryzyka kredytowego*, Wydawnictwo BODiE, Poznań.
17. Pomykańska B., Pomykański P. (2007), *Analiza finansowa przedsiębiorstwa*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
18. Sierpińska M., Jachna T. (2004), *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
19. Sierpińska M., Wędzki D. (2001), *Zarządzanie płynnością finansową w przedsiębiorstwie*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
20. Skowronek-Mielczarek A., Leszczyński Z. (2008) *Analiza działalności i rozwoju przedsiębiorstwa*, PWE, Warszawa.
21. Śnieżek E. (1999), *Przepływy pieniężne ex post ex ante*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa.
22. Zaleska M. (2005) *Ocena ekonomiczno-finansowa przedsiębiorstwa przez analityka bankowego*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa.
23. Wędzki D. (2003), *Strategie płynności finansowej przedsiębiorstwa – przepływy pieniężne a wartość dla właścicieli*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków.
24. Wojciechowska U. (red.) (2001), *Płynność finansowa polskich przedsiębiorstw w okresie transformacji gospodarki*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa.

STATIC ASSESSMENT OF THE FINANCIAL LIQUIDITY OF THE ENTERPRISE – THEORETICAL ASPECTS

Abstract

Maintaining financial liquidity is one of the main goals of the company's short-term financial management. The importance of the problem is emphasized by the fact that the maintenance of financial liquidity in an enterprise determines its current and future functioning. Thus, from the point of view of analysis and assessment of financial liquidity, its measurement is important.

The article presents more extensively one of the financial liquidity intakes – static liquidity, the concept of which is based on information from the balance sheet. This approach is often used in the analysis of financial liquidity despite the objections raised in the literature. As part of the study, in accordance with its purpose, various financial liquidity approaches were presented, including the recognition of the static liquidity and the cognitive value of the static analysis of the company's financial liquidity was assessed.

Key words: financial analysis, financial liquidity, financial liquidity ratios.